

Jutranja in večerna recitacija

v paliju in slovenščini

Društvo theravadskih budistov Bhavana, avgust 2014

JUTRANJA RECITACIJA

POSVETITEV DAROVANJ

(Yo so) bhagavā arahaṁ sammāsambuddho,
Blaženemu, Vrednemu in popolnoma Razsvetljenemu,

svākkhāto yena bhagavatā dhammo,
učenju, ki ga je tako dobro podal

supaṭipanno yassa bhagavato sāvakasaṅgho,
in učencem Blaženega, ki so stopili na pravo pot,

tammayam bhagavantaṁ sadhammam sasaṅgham
vsem trem - Buddhi, Dhammi in Saṅghi -

imehi sakkārehi yathāraham āropitehi abhipūjayāma.
darujemo naše upravičeno čaščenje.

Sādhu no bhante bhagavā sucira-parinibbutopi,
Za nas je dobro, da je Blaženi, ki je dosegel popolno osvoboditev,

pacchimā-janatānukampa-mānasā.
še vedno poln sočutja do prihodnjih rodov.

Ime sakkāre duggata-paññākāra-bhute paṭiggaṇhātu
Naj nam ti častiti darovi prinesejo

amhākam dīgharattam hitāya sukhāya.
dolgotrajno dobrobit in srečo.

Arahaṁ sammā-sambuddho bhagavā -
Vredni, popolno Razsvetljeni in Blaženi -

buddham bhagavantaṁ abhivādemi.
častim Buddho, Blaženega.

(Poklon)

(Svākkhāto) bhagavatā dhammo,
[Učenje,] ki ga je Blaženi tako dobro podal,
dhammaṁ namassāmi.
priklanjam se Dhammi.

(Poklon)

(Supatipanno) bhagavato sāvaka-saṅgho,
[Učence Blaženega,] ki so stopili na pravo pot,
saṅgham namāmi.
priklanjam se Saṅghi.

(Poklon)

UVODNO ČAŠČENJE

(Handa mayam buddhassa bhagavato pubbabhaga-namakaram
karomase)
[Uvodoma izkažimo čast Buddhi.]

Namo tassa bhagavato arahato sammā-sambuddhassa. [3x]
Čast Blaženemu, Vrednemu in popolnoma Razsvetljenemu. [3x]

ČAŠČENJE BUDDHE

(Handa mayam buddhābhithutim karoma se.)
[Sedaj recitirajmo in slavimo Buddho.]

[Yo so tathāgato] arahaṁ sammā-sambuddho,
Thathagata, Vredni, popolnoma Razsvetljeni,
vijjā-caraṇa-sampanno,
je brezhiben v znanju in razumevanju,
sugato,
srečen,
lokavidū,
poznavalec svetov,
anuttaro purisa-damma-sārathi,
učitelj in vodnik brez primere,
satthā deva-manussānam,
učitelj bogov in ljudi,
buddho bhagavā.
prebujen in blažen.

Yo imam lokam sadevakam samārakam sabrahmakam,
V tem svetu z bogovi, demoni, in Brahmanom,
sassamaṇa-brāhmaṇim pajam sadeva-manussam sayam abhiññā
sacchikatvā pavedesi.
iskalci in modreci, božanskimi in človeškimi bitji, je sam s svojim odkritjem
Dhamme razodel Resnico.

Yo dhammam desesi ādi-kalyāṇam majjhe-kalyāṇam pariyośāna-
kalyāṇam.

Razkril je Dhammo, ki je čudovita na začetku, čudovita na sredini in
čudovita na koncu.

Sāttham sabyañjanam kevala-paripunṇam parisuddham brahma-
cariyam pakāsesi.

Razkril je duhovno življenje popolne čistosti, njegov pomen in konvencije.

Tam-ahaṁ bhagavantaṁ abhipūjayāmi, tam-ahaṁ bhagavantam
sirasā namāmi.

Hvalim Blaženega, priklanjam svojo glavo Blaženemu.

(*Poklon*)

ČAŠČENJE DHAMME

(Handa mayaṁ dhammābhithutim karoma se.)
[*Sedaj recitirajmo in slavimo Dhammo.*]

Yo so svākkhāto bhagavatā dhammo,
Blaženi je Dhammo dobro podal.

Sandiṭṭhiko,
Je očitna,

akāliko,
brez časa,

ehipassiko,
vabeča k vplogledu,

opanayiko,
vodi naprej,

paccattam veditabbo viññūhi.
in jo morajo modri spoznati vsak v sebi.

Tam-ahaṁ dhammaṁ abhipūjayāmi, tam-ahaṁ dhammaṁ sirasā
namāmi.

Recitiram svojo hvalo tej Dhammi, priklanjam svojo glavo tej Dhammi.

(*Poklon*)

ČAŠČENJE SANGHE

(Handa mayam sañghābhithutim karoma se.)
[Sedaj recitirajmo in slavimo Sangho.]

Yo so supatippanno bhagavato sāvaka-saṅgho,
To so učenci Blaženega, ki so stopili na pravo pot,

uju-patippanno bhagavato sāvaka-saṅgho,
ki so prakticirali direktno,

ñāya-patippanno bhagavato sāvaka-saṅgho,
ko so prakticirali na pravi način,

sāmīci-patippanno bhagavato sāvaka-saṅgho.
ki so prakticirali uravnano.

Yadidam cattāri purisa-yugāni aṭṭha purisa-puggalā,
To so štirje pari, oziroma osem vrst plemenitih bitij,

esa bhagavato sāvaka-saṅgho –
to so učenci Blaženega.

Āhuneyyo,
Taki so vredni darov,

pāhuneyyo,
vredni gostoljubja,

dakkhineyyo,
vredni darovanja,

añjali-karaṇīyo,
vredni spoštovanja,

anuttaram puññakkhettam lokassa.
so polje zastug brez primere na tem svetu.

Tam-aham sañgham abhipūjayāmi, tam-aham sañgham sirasā
namāmi.

Recitiram svojo hvalo tej Sanghi, priklanjam svojo glavo tej Sanghi.

(Poklon)

POZDRAV TROJNEMU DRAGULJU

(Handa mayam ratanattayappañāma-gāthāyo ceva samvega-vatthu-paridīpaka-pāṭhañca bhañāma se.)

[*Sedaj izkažimo spoštovanje do Trojnega Dragulja in recitirajmo verze, ki vzbodbujajo prakso.*]

Buddho susuddho karuṇā-mahaṇnavo,
Buddha, popolnoma čisti, s sočutjem velikim kot ocean,
yoccanta-suddhabbar-añāna-locano,
ima jasen vpogled v znanje,
lokassa pāpūpakilesa-ghātako,
je uničevalec posvetnih slabih in nečistih dejanj,
vandāmi buddham aham-ādarena tam.
resnično vdan, to Buddho spoštujem.

Dhammo padīpo viya tassa satthuno,
Buddhovo učenje, ki je kakor svetilka,
yo magga-pākāmata-bhedabhinnaiko,
se deli na Pot, Sadež in Nesmrtnost,
lokuttaro yo ca tad-attha-dīpano,
to, kar je preko pogojenega sveta,
vandāmi dhammam aham-ādarena tam.
resnično vdan, to Dhammo spoštujem.

Saṅgho sukhettābh�atikhetta-saññito,
Sangho, najbolj rodna tla za obdelovanje,
yo diṭṭha-santo sugatānubodhako,
te, ki so spoznali srečo in razsvetljenje,
lolappahīno ariyo sumedhaso,
plemenite in modre, brez poželenja,
vandāmi saṅgham aham-ādarena tam.
resnično vdan, to Sangho spoštujem.

Iccevam-ekant'abhipūjaneyyakam, vatthuttayam
vandayatābhisañkhataṁ,
Spoštovano naj bo to, kar je vredno.

Puññam mayā yam mama sabbupaddavā,
Skozi moč takšnega dobrega dejanja,
mā hontu ve tassa pabhāva-siddhiyā.
naj izginejo vse ovire.

* * *

Idha tathāgato loke uppanno araham sammā-sambuddho,
Vredni in popolnoma Razsvetljeni, ki ve kako stvari so, se je pojavil v tem svetu.

Dhammo ca desito niyyāniko upasamiko parinibbāniko
sambodhagāmī sugatappavedito.
Razkril je Dhammo, ki vodi v popolno osvoboditev, v mir, v razstrastenje in prebujenje – on je to Pot pokazal.

Mayan-tam dhammañ sutvā evam jānāma:
Ker smo prisluhnili Dhammi, vemo:

jātipi dukkhā,
rojstvo je muka,

jarāpi dukkhā
staranje je muka

marañampi dukkham,
in smrt je muka,

soka-parideva-dukkha-domanassupāyāsāpi dukkhā,
žalost, tožba, bolečina, bridkost in obup so muke,

appiyehi sampayogo dukkho,
zveza s tem, kar ne maramo, je muka,

piyehi vippayogo dukkho,
ločenost od vsega, kar nam je ljubo, je muka,

yamp'iccham na labhati tampi dukkham,
neizpolnitev naših želja, upov, pričakovanj je muka,

sañkhittena pañcupādānakkhandhā dukkhā.
skratka, pet skupin oprijemljanja je muka.

Seyyathīdam:

Te pa so:

rūpūpādānakkhandho,
oprijemljanja na materijo je muka,
vedanūpādānakkhandho,
oprijemljanja na občutek je muka,
saññūpādānakkhandho,
oprijemljanja na zaznavo je muka,
sañkhārūpādānakkhandho,
oprijemljanja na tvorbe je muka,
viññāṇūpādānakkhandho.
oprijemljanja na zavedanje je muka.

Yesam pariññāya,

Za popolno razumevanje tega,

dharamāno so bhagavā

je Blaženi v svojem življenju

evam bahulam sāvake vineti.

pogosto učil svoje učence le na ta način.

Evaṁ bhāgā ca panassa bhagavato sāvakesu anusāsanī bahulam pavattati:

Dodatno je Blaženi svoje učence učil:

“Rūpam aniccam,
„Materija je minljiva,

vedanā aniccā,
občutek je minljiv,

saññā aniccā,
zaznava je minljiva,

sañkhārā aniccā,
tvorbe so minljive,

viññāṇam aniccam,
zavedanje je minljivo,
rūpam anattā,
materija je nesebstvo,
vedanā anattā,
občutek je nesebstvo,
saññā anattā,
zaznava je nesebstvo,
sañkhārā anattā,
tvorbe so nesebstvo,
viññāṇam anattā,
zavedanje je nesebstvo,
sabbe sañkhārā aniccā,
vse tvorjeno je minljivo,
sabbe dhammā anattāti.”
vse stvari so brez sebstva.”

Te (ŽENSKE: Tā) mayam
Vsi smo

otinñāmha jātiyā jarā-marañena,
ujeti v rojstvo, staranje in smrt,
sokehi paridevehi dukkhehi domanassehi upāyāsehi.
žalost, žalovanje, bolečino, gorje in obup.

Dukkh'otinñā dukkha-paretā.
Vse nas veže muka in ovira muka.

Appeva nām'imassa kevalassa dukkhakkhandhassa antakiriyā
paññāyethāti!
Zatorej, naredimo konec vseh teh muk!

ZAKLJUČEK

(Araham) sammā-sambuddho bhagavā -
Vredni, popolno Razsvetljeni in Blaženi -

buddham bhagavantaṁ abhivādemi.
častim Buddho, Blaženega.

(Poklon)

(Svākkhāto) bhagavatā dhammo,
(Učenje,) ki ga je Blaženi tako dobro podal,

dhammaṁ namassāmi.
priklanjam se Dhammi.

(Poklon)

(Supatipanno) bhagavato sāvaka-saṅgho,
(Učenci Blaženega,) ki so stopili na pravo pot,

saṅgham namāmi.
priklanjam se Saṅghi.

(Poklon)

VEČERNA RECITACIJA

POSVETITEV DAROVANJ

(Yo so) bhagavā arahaṁ sammāsambuddho,
Blaženemu, Vrednemu in popolnoma Razsvetljenemu,

svākkhāto yena bhagavatā dhammo,
učenju, ki ga je tako dobro podal

supatipanno yassa bhagavato sāvakasaṅgho,
in učencem Blaženega, ki so stopili na pravo pot,

tammayam bhagavantam sadhammam sasaṅgham
vsem trem - Buddhi, Dhammi in Saṅghi -

imehi sakkārehi yathārahaṁ āropitehi abhipūjayāma.
darujemo naše upravičeno čaščenje.

Sādhu no bhante bhagavā sucira-parinibbutopi,
Za nas je dobro, da je Blaženi, ki je dosegel popolno osvoboditev,

pacchimā-janatānukampa-mānasā.
še vedno poln sočutja do prihodnjih rodov.

Ime sakkāre duggata-paññākāra-bhute patiggaṇhātu
Naj nam ti častiti darovi prinesejo

amhākam dīgharattam hitāya sukhāya.
dolgotrajno dobrobit in srečo.

Arahām sammā-sambuddho bhagavā -
Vredni, popolno Razsvetljeni in Blaženi -

buddham bhagavantam abhivādemi.
častim Buddho, Blaženega.

(Poklon)

(Svākkhāto) bhagavatā dhammo,
[Učenje,] ki ga je Blaženi tako dobro podal,

dhammaṁ namassāmi.
priklanjam se Dhammi.

(*Poklon*)

(Supatipanno) bhagavato sāvaka-saṅgho,
[Učenci Blaženega,] ki so stopili na pravo pot,

saṅgham namāmi.
priklanjam se Saṅghi.

(*Poklon*)

UVODNO ČAŠČENJE

(Handa mayaṁ buddhassa bhagavato pubbabhāga-namakāram
karomase)
[Uvodoma izkažimo čast Buddhi.]

Namo tassa bhagavato arahato sammā-sambuddhassa. [3x]
Čast Blaženemu, Vrednemu in popolnoma Razsvetljenemu. [3x]

ČAŠČENJE BUDDHE

(Handa mayaṁ buddhānussatinayaṁ karomase.)
[Sedaj recitirajmo v spomin na Buddho.]

Tam kho pana bhagavantam evam kalyāṇo kitti-saddo abbhuggato:
Dobra beseda o slovesu Blaženega se je razširila:

Itipi so bhagavā araham sammā-sambuddho,
Blaženi je Vredni, popolnoma Razsvetljeni,
vijjā-caraṇa-sampanno,
je brezhiben v znanju in razumevanju,

sugato,
srečen,

lokavidū,
poznavalec svetov,

anuttaro purisa-damma-sārathi,
učitelj in vodnik brez primere,

satthā deva-manussānam,
učitelj bogov in ljudi,

buddho bhagavāti.
prebujen in blažen.

BREZMEJNA HVALA BUDDHI

(Handa mayam buddhābhigītim karoma se.)
[Sedaj recitirajmo brezmejno hvalo Buddhi.]

Buddh'vārahanta-varatādiguṇābhīyutto,
Buddha, s takimi vrlinami, ki so najvišje vrednosti,

suddhābhīñāṇa-karuṇāhi samāgatatto,
katerega bit je sestavljen iz čistosti, najvišje modrosti in sočutja,

bodhesi yo sujanataṁ kamalaṁ va sūro,
ki prebuja modre, tako kakor sonce prebudi lotos -

vandām'aham tam-araṇam sīrasā jinendram.
priklanjam se temu mirnemu in najvišjemu zmagovalcu.

Buddho yo sabba-pāṇīnam saraṇam khemam-uttamam -
Buddha, ki je varno, najvišje zatočišče vseh bitij -

Paṭhamānussatiṭṭhānam vandāmi tam sirenaham.
kot prvi objekt spominjanja ga častim s sklonjeno glavo.

Buddhassāhasmi dāso (ŽENSKE: dāsī) va Buddho me sāmikissaro.
Sem Buddhov služabnik, Buddha je moj mojster in vodja.

Buddho dukkhassa ghātā ca vidhātā ca hitassa me.
Buddha je uničevalec muk in mi daje blaginjo.

Buddhassāham niyyādemi sarīrañjīvitañcidam
Buddhi posvečam to telo in življenje

vandanto'ham (vandanti'ham) carissām buddhasseva subodhitam.
in v vdanosti bom hodil po Buddhovi Poti Prebujenja.

N'atthi me saraṇam aññam, buddho me saraṇam varam.
Zame ni drugega zatočišča, Buddha je moje odlično zatočišče.

Etena sacca-vajjena, vadḍheyam satthu-sāsane.
Z izražanjem te resnice, naj rastem po vodilih Učitelja.

Buddham me vandamānena (vandamānāya) yam puññam pasutam idha,
Z mojo vdanostjo Buddhi in z močjo takih dobrih dejanj,

sabbe pi antarāyā me, māhesum tassa tejasā.
naj premagam vse ovire.

(v poklonu)

Kāyena vācāya va cetasā vā,
buddhe kukammam pakataṁ mayā yam,
buddho paṭiggañhatu accayantam,
kālantare samvaritum va buddhe.

*S telesom, govorom in v umu,
za katerokoli napačno dejanje sem storil Buddhi,
naj bo to moje priznanje napake sprejeto,
da se lahko v prihodnje obvladam glede Buddhe.*

ČAŠČENJE DHAMME

(Handa mayam dhammānussatinayam karomase.)
[Sedaj recitirajmo v spomin na Dhammo.]

Svākkhāto bhagavatā dhammo,
Blaženi je Dhammo dobro podal.

Sandiṭṭhiko,
Je očitna,

akāliko,
brez časa,

ehipassiko,
vabeča k vplogledu,

opanayiko
vodi naprej

paccattam veditabbo viññūhīti.
in jo morajo modri spoznati vsak v sebi.

BREZMEJNA HVALA DHAMMI

(Handa mayam dhammābhigītim karoma se.)
[Sedaj recitirajmo brezmejno hvalo Dhammi.]

Svākkhatatādiguṇa-yogavasena seyyo,
Je izvrstna, ker je dobro razložena,

yo magga-pāka-pariyatti-vimokkha-bheda.
in se razdeli v Pot in Sadež, Učenje in Osvoboditev.

Dhammo kuloka-patanā taddadhāri-dhārī,
Dhamma varuje tiste, ki se je držijo, pred padcem v svet zablode,

vandām'aham tama-haram vara-dhammadam-etaṁ.
priklanjam se tej odlični Dhammi, ki uniči temo.

Dhammo yo sabba-pāñīnam saraṇam khemam-uttamaṁ -
Dhammo, ki je varno, najvišje zatočišče vseh bitij -

dutiyānussatiṭṭhānam vandāmi tam sirenahaṁ.
kot drugi objekt spominjanja jo častim s sklonjeno glavo.

Dhammassāhasmi dāso (dāsī) va dhammo me sāmikissaro.
Sem Dhammin služabnik, Dhamma je moj mojster in vodja.

Dhammo dukkhassa ghātā ca vidhātā ca hitassa me.
Dhamma je uničevalec muk in mi daje blaginjo.

Dhammassāham niyyādemī sarīrañjivitañcidam
Dhammi posvečam to telo in življenje

vandanto'ham (vandanti'ham) carissāmi dhammasseva sudhammatam.
in v vdanosti bom hodil po Dhammini odlični poti resnice.

N'atthi me saraṇam aññam, dhammo me saraṇam varam.
Zame ni drugega zatočišča, Dhamma je moje odlično zatočišče.

Etena sacca-vajjena, vaḍḍheyyam satthu-sāsane.
Z izražanjem te resnice, naj rastem po vodilih Učitelja.

Dhammam me vandamānena (vandamānāya) yam puññam pasutam
idha,
Z mojo vdanoštjo Dhammi in z močjo takih dobrih dejanj,

sabbe pi antarāyā me, māhesum tassa tejasā.
naj premagam vse ovire.

(v poklonu)

Kāyena vācāya va cetasā vā,
dhamme kukammam pakatam mayā yam,
dhammo paṭiggaṇhatu accayantam,
kālantare saṃvaritum va dhamme.

*S telesom, govorom in v umu,
za katerokoli napačno dejanje sem storil Dhammi,
naj bo to moje priznanje napake sprejeto,
da se lahko v prihodnje obvladam glede Dhamme.*

ČAŠČENJE SANGHE

(Handa mayam saṅghānussatinayam karomase.)
[Sedaj recitirajmo v spomin na Saṅgho.]

Supatippanno bhagavato sāvaka-saṅgho,
To so učenci Blaženega, ki so stopili na pravo pot,

uju-patippanno bhagavato sāvaka-saṅgho,
ki so prakticirali direktno,

ñāya-patippanno bhagavato sāvaka-saṅgho,
ko so prakticirali na pravi način,

sāmīci-patippanno bhagavato sāvaka-saṅgho.
ki so prakticirali uravnano.

Yadidam cattāri purisa-yugāni aṭṭha purisa-puggalā,
To so štirje pari, oziroma osem vrst plemenitih bitij,

esa bhagavato sāvaka-saṅgho –
to so učenci Blaženega.

Āhuneyyo,
Taki so vredni darov,

pāhuneyyo,
vredni gostoljubja,

dakkhiṇeyyo,
vredni darovanja,

añjali-karaṇīyo,
vredni spoštovanja,

anuttaram puññakkhettaṁ lokassāti.
so polje zaslug brez primere na tem svetu.

BREZMEJNA HVALA SANGHI

(Handa mayam saṅghābhigītiṁ karoma se.)
[Sedaj recitirajmo brezmejno hvalo Saṅghi.]

Saddhammajo supatipatti-guṇādiyutto,
Rojena iz Dhamme, oskrbljene z vrednoto dobre prakse,

yoṭṭhabbidho ariya-puggala-saṅgha-settho,
najvišja Saṅgha, tvorjeno iz osmih vrst Plemenitih bitij,

sīlādidhamma-pavarāsaya-kāya-citto:
vodi telo in um z odličnimi vrlinami:

vandām'aham tam-ariyāna-gaṇam susuddham.
priklanjam se tej skupnosti Plemenitih bitij, ki je prečiščena.

Saṅgho yo sabba-pāṇīnam saraṇam khemam-uttamam -
Saṅgho, ki je varno, najvišje zatočišče vseh bitij -

tatiyānussatiṭṭhānam vandāmi tam sirenaham.
kot tretji objekt spominjanja jih častim s sklonjeno glavo.

Saṅghassāhasmi dāso (dāsī) va saṅgho me sāmikissaro.
Sem Saṅghin služabnik, Saṅgha je moj mojster in vodja.

Saṅgho dukkhassa ghātā ca vidhātā ca hitassa me.
Saṅgha je uničevalec muk in mi daje blaginjo.

Saṅghassāham niyyādemi sarīrañjīvitañcidam
Saṅghi posvečam to telo in življenje

vandanto'ham (vandantī'ham) carissāmi saṅghassopatipannataṁ.
in v vdanosti bom hodil po dobro prakticirani poti Saṅghe.

N'atthi me saraṇam aññam, saṅgho me saraṇam varaṁ.
Zame ni drugega zatočišča, Saṅgha je moje odlično zatočišče.

Etena sacca-vajjena, vaḍḍheyyaṁ satthu-sāsane.
Z izražanjem te resnice, naj rastem po vodilih Učitelja.

Saṅgham me vandamānena (vandamānāya) yaṁ puññam pasutam idha,
Z mojo vdanostjo Saṅghi in z močjo takih uslug,

sabbe pi antarāyā me, māhesum tassa tejasā.
naj premagam vse ovire.

(*v poklonu*)

Kāyena vācāya va cetasā vā,
saṅghe kukammam pakataṁ mayā yam,
saṅgho patiggaṇhatu accayantam,
kālantare samvaritum va saṅghe.

*S telesom, govorom in v umu,
za katerokoli napačno dejanje sem storil Saṅghi,
naj bo to moje priznanje napake sprejeto,
da se lahko v prihodnje obvladam glede Saṅgue.*

ZAKLJUČNO ČAŠČENJE

(Araham) sammā-sambuddho bhagavā.
[Vredni,] popolno Razsvetljeni in Blaženi -

buddham bhagavantam abhivādemi.
častim Buddho, Blaženega.

(*Poklon*)

(Svākkhāto) bhagavatā dhammo.
[Učenje,] ki ga je Blaženi tako dobro podal,

dhammam namassāmi.
priklanjam se Dhammi.

(*Poklon*)

(Supatipanno) bhagavato sāvaka-saṅgho.
[Učenci Blaženega,] ki so stopili na pravo pot,

saṅgham namāmi.
priklanjam se Saṅghi.

(*Poklon*)

OPOMBE

bogovi (*pali: devā*) – nebeška bitja, manj prečiščena kot Brahma, so še vedno v čutnem svetu in še niso dosegli razsvetljenja

Brahma – nebeško bitje, bog na najvišji nebeški ravni.

Buddha – dobesedno: ta ki je Prebujen, ki ve kako stvari so. Zgodovinski Buddha, Siddhāttha Gotama je živel in učil med 563 in 483 pr. K.

demoni (*pali: mārā*) – bitja, posebljenje zlih sil.

Dhamma – Učenje Buddhe, kot ga vsebujejo zapisi; ni dogmatskega značaja, ampak je bolj podobno vozilu, ki pripelje učenca do cilja. Je Resnica, na katero kaže Učenje, to kar je onstran besed, konceptov ali intelektualnega razumevanja.

materija (*pali: rūpa*) – Fizikalni elementi, zemlja, voda, ogenj in zrak; trdnost, kohezija, temperatura in vibracija.

muka (*pali: dukkha*) – nemirnost uma, tesnoba, konflikt, nezadovoljenost, nezadovoljnost, trpljenje. To je ena od treh značilnosti pogojenih pojavov.

nesebstvo (*pali: anattā*) – dobesedno ne-jaz, neosebnost; ni ne oseba niti ne pripada osebi. Je ena od treh značilnosti pogojenih pojavov.

občutek (*pali: vedanā*) – fizikalni in mentalni občutki, tako prijetni, kot neprijetni ali nevtralni.

recitacija (*pali: pūja, angl: chanting*) – posebna tehnika enoglasnega skupinskega melodičnega petja, ki se izvaja pri budističnih obredih.

Saṅgha – Štirje pari in osem vrst plemenitih bitij so ti, ki so na Poti, t.j. so dosegli realizacijo štirih stanj razsvetljenja: vstop v tok, enkratno vrnitev, nevrnitev in arahantstvo (razsvetljenje). Saṅgha se imenujejo tudi tisti, ki so se formalno zavezali življenju miloščinskih menihov in nun.

Tathāgata – ta, ki je odšel ali ta ki prihaja. Tisti, ki je odšel preko trpljenja in smrtnosti, ki je izkusil stvari take kot so, brez zabolod. Naziv, ki si ga je dal Buddha.

Trojni Dragulj – Buddha, Dhamma in *Saṅgha*

tvorbe (pali: *sañkhārā*) – "nekaj, kar je odvisno od drugega" in tako tudi določa pomen ali namen. Vsako doživljanje je teleološko, to pomeni, da je vsaka (individualna) stvar ki jo doživljamo, tvorjena od stvari, ki ni ta stvar. (Npr. da lahko nekaj prepoznamo kot kozarec, mora ta biti odvisen od neštetih drugih faktorjev, ki niso kozarec sami po sebi: da lahko zadrži vodo, da se iz njega piye, da je iz stekla, ima določeno obliko, itd.)

zavest (pali: *viññāṇa*) – mentalni proces v smislu „prisotnosti“; da lahko človek vidi, sliši, vonja, okusi, občuti dotik in misli.

zaznava (pali: *saññā*) – mentalna funkcija spoznavanja, kot so oblike, barve, vonj, itd.